

Messier-maraton a Zselicben: 2023. március 18–19.

Száznégy objektum egy éjszaka alatt, és a hat, amelyik nem jött össze.

2023. 03. 25. beszámoló Saját beszámoló 9 perc olvasás

A Messier-maraton egyszerű ötlet: március közepén, újhold körül, a 110 Messier-objektum mindegyike látható egyetlen éjszaka alatt, ha alkonyattól hajnalig megállás nélkül dolgozol. A Zselicben ehhez a kardosfai kilátó a tökéletes hely, mert szabad a nyugati és a keleti horizont is. 2021-ben 71-ig jutottam, 2022-ben elmosta az eső, 2023-ban pedig összeállt minden: száraz hidegfront, újhold, SQM 21,6, és két nap szabadság.

Az este a legidegesebb szakasz. Az M77 és az M74 a szürkületben, alacsonyan nyugaton, tíz percnyi ablakkal: az M77 fényes magja 18:52-kor megvolt, az M74 halvány, szemből látszó spirálja csak 19:04-kor, elfordított látással, a nyugati fények fölött. Utána a téli égbolt már rutin: az Orion, a Bika, az Ikrek halmazai, az M1 a Bikában. Éjfél 47 objektum, egy termosz tea és egy kolbászos zsemle.

Éjfél és három között a Virgo-halmaz: a maraton legnehezebb része, tizenhat galaxis egy tenyérnyi égen, ahol minden folt hasonlít. Itt vesztettem ötöt. Az M84–M86 párost és a Markarian-lánc többi tagját biztosan azonosítottam, de az M89, M90, M91 és társaik között összekevertem a sorrendet, és három óra körül már nem mertem esküdni, melyiket láttam. A napló becsületes: „bizonytalan” bejegyzés, nem pipa. Az M101-nél egyszer elaludtam a nyugágyban, tíz percre.

Hajnalban a nyári égbolt kel: az M13, az M92, a Lant és a Hattyú ködei, majd a Nyilas-vidék, a maraton legszebb szakasza, amikor a Tejút már áll az égen. Az M8, M20, M22 alacsonyan, de kényelmesen; az M55 és az M75 a szürkületben; az M30 reménytelen, mint mindenkinek ezen a szélességen márciusban. 05:02-kor írtam le az utolsót, az M2-t, aztán a Nap kelte előtt összepakoltam. Száznégy, öt bizonytalan, egy lehetetlen. A számlálólap a Letöltések között van, jövőre te is próbáld ki.

Források

1. Machholz, D.: The Observing Guide to the Messier Marathon. Cambridge University Press, 2002.
2. Saját maratoni számlálólap, 2023 (PDF a Letöltések között).

Írta Berényi Tamás, Bőszénfa. Szabadon idézhető a forrás megjelölésével; a rajzok és a mérési adatok az enyémekek, a fotók forrását a Képek forrása oldal sorolja fel.